

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

•Փորձարարական և տեսական հողվածներ•

Խաչատրյան Տ.Ս., Թոփուզյան Վ.Օ., Կարապետյան Ի.Ռ., Կիպրիյան Տ. Կ.

Առնետների վնասված ողնուղեղի առանձին խնտերներոնների հարուցված
ակտիվության փոփոխության պաշտպանությունը յոդմեթիլատ
2-(դիմեթիլամին) էթիլ N-(n-մետոքսիֆենօղի)-DL-ֆենիլալանինի եթերով..... 6

Ազիսի-Սորես Հ., Օսիայան Լ.Լ. Տարսոնոմիկ տեղեկություններ *Septoria*
ցեղի մասին Իրանի որոշ դեկորատիվ բույսերի վրա..... 10

**Վարդանյան Ժ.Հ., Մացակյան Վ.Գ. ՀՀ Լոռու մարզի գուգարքի տարածաշրջանի
անտառի վերին գրտու փոփոխության դինամիկան վերջին 50 տարում..... 16**

**Ռայարփանահ Ս., Նանազյույան Ս.Գ., Ալավի Ս.Ռ. Յուղատու բույսերից
ստացված *Macrophomina phaseolina*-ի որոշ իրանական իգրուածների
քլորատների, ջերմաստիճանի նկատմամբ զգայունությունը և
պարողենությունը..... 23**

Պարոնյան Ռ.Վ. Հիմնային լիզինինի քայլայումը ալկոլֆիլ *Bacillus* sp. A5 շտամով..... 27
**Հովհաննիսյան Ռ.Լ. Նոր տեսակներ Հայաստանի ձկների հելմինթոֆառունայում.....
32**

**Քոլոյան Հ.Օ., Հովսեփյան Ս.Ս. *Brevibacterium flavum* HK-19A շտամ-արտադրիչով
L-արգինինի կենսասինթեզի համար ֆերմենտացիայի պայմանների և
ֆերմենտացման միջավայրի բաղադրամասերի օպտիմալացումը..... 38**

**Մամիկոնյան Թ.Հ., Ղուկասյան Գ.Ս. Կակտուսների փուախտ առաջացնող սնկեր.....
45**

**Ավետիսյան Ս.Ռ., Հովսեփյան Ա.Ս., Զախարյան Ա.Խ., Քեկչյան Ս.Ղ.,
Չիլ-Հակոբյան Լ.Ա. Սարգսյան Ս.Ս., Սաղյան Ա.Ա. *Bacillus Thuringiensis*-ի
տարբեր սերովարների միջատասպան շտամներից մելանին սինթեզող
մուտանտների ստացումը 50**

**Գրիգորյան Ա.Վ., Անտոնյան Ա.Պ., Շահինյան Ա.Ա., Մանուկյան Գ.Ա. Կարապետյան Ա.Թ.
Միկոբիուրային տիրույթի էլեկտրամագնիսական ալիքների ազդեցությունը
ԴՆԹ-ի հետ լիզանդների կոմպլեքսագորացման վրա..... 57**

**Եսայան Ա.Հ., Հովհաննիսյան Ն.Ա., Գրիգորյան Վ.Վ., Դանիելյան Ա.Ա.
Հայաստանում գենետիկորեն վերափոխված բույսերի ներմուծման
հնարավոր ոխակերը և դրանց գնահատումը..... 63**

**Մանազյան Ս.Ռ. Ձիու արյան շիճուկի բուրիբիլսլինէսթերազի
ֆերմենտի ներդրծությամբ խծանաթթվի դիխոլինային էսթերի
հիդրոլիզի ռանումալ կինետիկան..... 71**

**Գյուլիսանդյան Ա.Գ. Կատիննային պորֆիրինների կապումը
արյան սախտակուցների հետ..... 77**

**Գալստյան Ա.Հ., Հայրապետյան Է.Մ. Հարությունյան Ա.Ա., Թամոյան Ա.Ջ. Հանքային
մելիորանների ֆոնի վրա օրգանական պարարտանյութերի կիրառման
տնետեսակլորդիական արդյունավետությունը սմբուկի ցանքերում 82**

(Համառոտ հաղորդումներ)

**Զիվանյան Վ.Ա., Աղամյան Ն.Վ. Թոշունների յարդի սինուսոփայինքիզների մասին.....
88**

СОДЕРЖАНИЕ

•Экспериментальные и теоретические статьи•

<i>Хачатрян Т.С., Топузян В.О., Карапетян И.Р., Киприян Т.К.</i> Протекция йод-метилатом 2-(ди-метил-амино) этилового эфира N-(N-метоксибензоил)-DL-фенилаланина изменений вызванной активности поврежденных травмой одиночных интернейронов спинного мозга крыс.....	6
<i>Азими-Мотем Х., Осипян Л.Л.</i> Таксономические сведения о роде <i>Septoria</i> на некоторых декоративных растениях Ирана.....	10
<i>Варданян Ж.А., Мацакян В.Г.</i> Динамика изменение верхнего пояса лесов Гугарского района Лорийского марза за последние 50 лет.....	16
<i>Райатпана С., Нанагюян С.Г., Алави С.В.</i> Хлоратная чувствительность, реакции на температуру и патогенность некоторых иранских изолятов <i>Macrophomina phaseolina</i> из масличносемянных растений.....	23
<i>Паронян Р.В.</i> Разложение щелочного лигнина алкалофильным штаммом <i>Bacillus sp. A5</i>	27
<i>Оганесян Р.Л.</i> Новые виды в гельминтофауне рыб Армении.....	32
<i>Колоян А.О., Овсепян А.С.</i> Оптимизация условий ферментации и состава ферментационной среды для биосинтеза L-аргинина штаммом – продуцентом <i>Brevibacterium flavum</i> NK-19A.....	38
<i>Мамиконян Т.О., Гукасян Г.С.</i> Грибы, вызывающие гниль некоторых видов кактусов.....	45
<i>Аветисян С.В., Овсепян А.С., Чахалян А.Х., Келешян С.К., Чил-Акопян Л.А., Саркисян, М. А., Сагиян А.С.</i> Получение меланинсинтезирующих мутантов у разных сероваров <i>Bacillus Thuringiensis</i>	50
<i>Григорян А.В., Антонян А.П., Шагинян М.А., Манукян Г.А., Карапетян А.Т.</i> Влияние нетепловых электромагнитных волн миллиметрового диапазона на комплексообразование лигандов с ДНК.....	57
<i>Есаян А.Г., Ованисян Н.А., Григорян К.В., Даниелян А.М.</i> Возможные экологические риски и их оценка при интродукции генетически модифицированных растений в Армении	63
<i>Мнацаканян М.Р.</i> “Аномальная” кинетика гидролиза дихолиновогофира пробковой кислоты под действием лошадиной сывороточной бутирилхолинэстеразы.....	71
<i>Гюльхандян А. Г.</i> Связывание катионных порфиринов с белками крови.....	77
<i>Галстян М.А., Айрапетян Э.М., Арутюнян С.С., Тамоян С.Дж.</i> Экономико-экологическая эффективность применения органических удобрений на фоне природных мелиорантов в посевах баклажана.....	82
<i>□Краткие сообщения□</i>	
<i>Джиганян К.А. , Адамян Н.В.</i> О синусоидальных клетках печени птиц.....	88

Правила для авторов

CONTENTS

•Experimental and Theoretical articles•

<i>Khachatryan T.S., Topuzyan V.O., Karapetyan I.R., Kipriyan T.K.</i> Iodmethylate 2 – (dimethylamino) ethyl N-(n-methoxybenzoyl) – DL fenilalanin protection of the changes of the evoked activity by trauma damaged spinal cord single interneurons in rats.....	6
<i>Azimi-Motem H., Osipyan L.L.</i> Taxonomic notes on the genus <i>Septoria</i> of several ornamental plants in Iran.....	10
<i>Vardanyan Zh.H., Macakyan B.G.</i> Changes in the dynamics in the top belt of the forests of Gugar district (Lori Marz) over the last 50 years.....	16
<i>Rayatpanah S., Nanagulyan S.G., Alavi S.V.</i> Chlorate sensitivity, temperature responses and pathogenicity of some iranian isolates of <i>Macrophomina phaseolina</i> from oilseed plants.....	23
<i>Paronyan R.V.</i> Degradation of Alkaline Lignin by Alkalofil strain <i>Bacillus sp. A5</i>	27
<i>Hovhannisyan R.</i> New Species in Armenia Fish Helminthofauna.....	32
<i>Koloyan A.O., Hovsepyan A.S.</i> Optimization of fermentation conditions and composition of the fermentation medium for biosynthesis of L-arginine by the strain-producer <i>Brevibacterium Flavum HK-19A</i>	38
<i>Mamikonyan T.H., Ghukasyan G.S.</i> The fungi causing rotting of cactusus.....	45
<i>Avetisyan S.V., Hovsepyan A.S., Chakhalyan A.KH., Keleshyan S.K., Chil-Hakibyan L.A., Sargsyan M.A., Saghiyan A.S.</i> Obtaining of melanin-synthesizing mutants in insecticide strains of various serovars <i>Bacillus Thuringiensis</i>	50
<i>Grigoryan A.V., Antonyan A.P., Shahinyan M.A., Manukian G.A., Karapetian A.T.</i> Influence on non-thermal electromagnetic waves of millimetric diapason on complex-formation of ligands with DNA.....	57
<i>Yesayan A.H., Hovhannisyan N.A., Grigoryan K.V., Danielian A.M.</i> Possible environmental risks of introduction of genetically modified plants in Armenia and assessment of those risks.....	63
<i>Mnatsakanyan M.R.</i> “Anomalous” kinetics of hydrolysis of suberic acid dicholine ester by horse blood serum butyrylcholinesterase	71
<i>Gyulkhandanyan A.G.</i> Binding of cationic porphyrins to blood proteins.....	77
<i>Galstyan M., Hayrapetyan E., Harutyunyan S., Tamoyan S.</i> Economic-ecological effectiveness of applying organic fertilizers on the background of mineral ameliorants in the crops of egg-plants.....	82
□Short communications□	
<i>Jivanyan K. A., Adamyan N.V.</i> About sinusoidal cells of the birds's liver.....	88

Guide to authors